

Puiden istutusta ja kulttuuria Afrikassa

NATURFREUNDE
AMIS DE LA NATURE
FRIENDS OF NATURE
INTERNATIONAL

Vuodesta 1989 alkaen Naturfreunde International (NFI) eli Kansainväliset luonnonystävät -järjestö on nimennyt vuoden maisemaksi ("Landschaft des Jahres") alueen, joka on ympäristöllisesti arvokas ja sijaitsee vähintään kahden valtion alueella. Aikaisemmin kaikki alueet ovat olleet Euroopassa, mutta vuoden 2018/2019 Landschaft des Jahres -alueeksi nimettiin Senegalin ja Gambian raja-alue Afrikassa. NFI järjesti alueelle kahden viikon matkan 11. – 25.1.2018.

Matkalle osallistui 40 seikkailuhenkistä matkailijaa yhdeksästä maasta. Jotkut olivat ensimmäistä kertaa Afrikassa, joillakin oli takanaan useampia Afrikan matkoja. Suomesta mukana olivat Jukka Pöllä ja Ossi Jokinen Järvenpään retkeilijöistä ja Liisi Juvonen Karjalalan retkeilijöistä.

Matkareitti oli pääpiirteissään Dakar – Kongheul – Janjanbureh – Tanji – Toubacout - Dakar ja se tehtiin kahdella pikkubussilla. Kongheulissa, Senegalin keskiosassa lähellä Gambian rajaa pidettiin "Landschaft des Jahres"-avajaiset paikallisen koulun pihalla. Avajaisissa oli korkea-arvoisia vieraita, mm. Senegalin turistiministeri sekä noin 800 värikkäisiin asuihin pukeutunutta paikallista. Puheiden lisäksi ohjelmassa oli perinteisiä tansseja, koululaisten teatteriesitys metsien suojelun tärkeydestä, paikallisten valmistama lounas sekä tilaisuuden muistokiven paljastus.

Avajaisten jälkeen istutimme ensimmäisen kerran hedelmäpuita; mangoa, mandariinia ja sitruunaa. Puita istutimmekin sitten vielä neljässä kylässä. Toivottavasti puut menestyvät, sillä osalla paikallisista istuttajilla tuntui olevan aika hatara käsitys esimerkiksi puiden suojauksesta vuohia ja lehmiiä vastaan.

Kaikkissa kylissä meidät otettiin iloisina vastaan ja isot lapsilaumat ympäröivät meidät. Erityisesti 1,5 litran tyhjät vesipullot olivat haluttuja, sillä niissä paikalliset voivat säilyttää mm. baobab-puun mehua ja muita ruokatarvikkeita.

Senegalin puolelta siirryimme Gambiaan ja kävimme tutustumassa "Women's Initiative Gambia"-keskukseen, jonka tavoitteena on tukea naisia mm. opastamalla heitä terveellisen ravinnon valmistamisessa, käsitöiden teossa ja niiden myymisessä paikallisessa kaupassa. Naisilla oli myös oma pankki keskuksessa.

Kylävierailun jälkeen kävimme katsomassa Wassun megaliittejä. Loppumatka Janjanburehiin tehtiin laivoilla Gambia-jokea pitkin ja näimme muun muassa simpansseja luonnonpuistossa.

Janjanburehissa osallistuimme Kankurang-festivaaliin, joka järjestettiin nyt monen vuoden tauon jälkeen Landschaft des Jahres -nimityksen ansiosta. Kankurang on henki, joka suojelee kylää ja kyläläisiä pahoilta hengiltä ja noidilta. Kankurangeja esittävät naamioituneet tanssijat, joille juhlijat antavat palkkioksi rahaa. Naamioasut ovat olleet UNESCO:n maailmanperintölistalla vuodesta 2008. Festivaaliin osallistui noin 800 paikallista asukasta, meidän matkaryhämme sekä muutamat turistit, jotka olivat lintubongareita. Gambia-

Landchaft des Jahres-avajaisten yhteydessä istutetun hedelmäpuun onnelliset omistajat Koumbidja Socén kylässä. Kuvan oton jälkeen taimen ympärille laitettiin oksista tehty suoja eläinten vuoksi. Taustalla näkyy tuiki tärkeän vesitornin rakennustarvikkeita.

joen kansallispuistossa on tavattu 560 eri lintulajia. Ei siis ihme, että lintubongareita kaukoputkineen ja kameroineen oli monessa paikassa.

Janjanburehin jälkeen matkamme luonne muuttui "lomamatkamaisemmaksi". Gambian vuoden 2016 poliittisen kriisin seurauksena ihmisten valvonta ainakin maaseudulla on tarkkaa. Matkalla Janjanburehista maanteitse Gambian rannikolle Tanjiin laskimme 31 poliisin/armeijan tarkastuspistettä. Atlantin rannikolta matkasimme Gambian pääkaupungin Banjulin kautta takaisin Senegaliin Toubacoutaan.

Toubacoutassa vierailimme Fatahien villieläinsuojelualueella. Alue oli varsin pieni, mutta tarpeellinen jäljellä olevan villieläinkannan suojelemiseksi. Lisäksi teimme jokiristeilyä Saloum-joen suistoon. Suistoalueella on paljon mangrovea, joissa osterit kasvavat. Matka päättyi lyhyeen kiertoajeluun Dakarissa.

Matka oli kokemuksena toisenlainen kuin kaupallinen valmistamatka. Liikuumme alueilla, joilla ei ole turismi-infraa, joten 40 hengen seurueen matkanteko ei ole yksinkertaista. Kaikesta huolimatta senegalilaiset ja gambialaiset onnistuivat kuitenkin järjestämään lopulta kaiken hyvin päin. Matka oli erittäin kiinnostava ja jos NFI järjestää samantapaisia tulevaisuudessa, niin suosittelen osallistumista lämpimästi.

Lisää tietoa matkasta: Googleen hakusanaksi: FAIR travelling – Landscape of the Year Senegal/the Gambia.

Teksti ja kuvat
Jukka Pöllä

Suomalaiset "Landschaft des Jahres" avajaisissa. Vasemmalla Liisi Juvonen, keskellä Jukka Pöllä ja oikealla Ossi Jokinen.

Kankurang apureineen tanssimassa. Kummasti tuli mieleen "vanha viihtäösu".

Tyypillinen näky alueen kylissä. Siistiin, värikkäeseen asuun pukeutunut nainen nostamassa vettä jopa 25 metriä syvästä kaivosta.